

Participatieverslag
Herbestemmingsbijeenkomst
Heilige Cornelius kerk te Achtmaal

Colofon

Dit participatieverslag is opgesteld om het participatieproces met betrekking tot de Sint-Cornelius kerk in Achtmaal inzichtelijk te maken. Alle weergegeven participatie in het verslag is volledig geanonimiseerd in overeenstemming met privacyoverwegingen. De initiatieven die zijn ontvangen, zijn, met uitzondering van het aantal initiatieven, volledig buiten het verslag gehouden.

Dit participatieverslag dient uitsluitend ter informatieve doeleinden en verleent geen enkel recht of juridische aanspraak aan de lezer.

Verslag

Datum: 21-12-2023

Locatie: Zundert

Status: definitief

Herbestemmingsbijeenkomst

Onderwerp: Heilige Cornelius kerk te Achtmaal

Locatie: Pastoor de Bakkerstraat 19, Achtmaal - Grand café de Toekomst

Datum: 2 oktober

Tijd: 19:00 tot 21:00

Bekendmaking

Geplaats in: Bode Zundert

Weblocatie: <https://www.internetbode.nl/zundert/398581/inloopavond-herbestemming-kerken-in-zundert>

Datum bekendmaking: 19-09-2023

Inhoudsopgave**Colofon****1. Resultaten herbestemmingsbijeenkomst overzicht****1.1 Bezetting****1.2 Sfeer****1.3 Ideeën en Suggesties****1.4 Gepresenteerde borden herbestemmingsbijeenkomst****2. Resultaten herbestemmingsbijeenkomst volledig****3. Conclusie****4. Vervolgtraject**

2
3
3
3
3
3
5
9
9

1. Resultaten herbestemmingsbijeenkomst overzicht

Onderstaand zijn de belangrijkste resultaten van de herbestemmingsbijeenkomst in Achtmaal weergegeven. De volledige resultaten zijn in hoofdstuk 2 weergegeven.

1.1 Bezetting

Tijdens de herbestemmingsbijeenkomst in Achtmaal was een aanwezigheid van ongeveer zeventig individuen opgetekend.

1.2 Sfeer

Bij de herbestemmingsbijeenkomst heerste een overwegend gemoedelijke ambiance. In Achtmaal is er een algemeen besef dat actie ondernomen dient te worden. Gedurende de avond ontstond een levendige groepsdiscussie omtrent diverse geopperde ideeën, waarbij sommige van deze concepten aanleiding gaven tot debatten.

1.3 Ideeën en Suggesties

De volledige verzameling van aangedragen ideeën en suggesties is gedocumenteerd in hoofdstuk 2. Bepaalde ideeën en suggesties kwamen herhaaldelijk naar voren in de hoofdlijnen, terwijl andere minder frequent genoemd werden. De volgende ideeën kwamen het meest voor:

- (Ouderen) woningen/appartementen in de kerk (met zorgfaciliteiten)
 - Ruimte voor bijeenkomsten en gemeenschappelijk gebruik, zoals afscheidsbijeenkomsten en concerten
 - Beziensruimte/kapel
 - Mogelijkheid tot verplaatsing van een Multifunctionele Accommodatie (MFA) naar de kerk
- Bovendien zijn de ideeën gepresenteerd door middel van post-its op de plattegrond. Hieronder worden de ideeën die op deze kaart zijn genoteerd samengevat:
- Woningen in de pastorie tuin.
 - Behoud van het groene hart in Achtmaal, waarbij dit laatste idee door 6 streepjes wordt ondersteund.

Geen initiatieven zijn ontvangen ten behoeve van de kerk van Achtmaal.

1.4 Gepresenteerde borden herbestemmingsbijeenkomst

Onder- en nevenstaande borden zijn gepresenteerd tijdens de herbestemmingsbijeenkomst.

Inspirerende voorbeelden

De Sint-Antonius van Paduakerk
Vragender

Locatie: ...
Denominatie: Rooms-Katholieke kerk in Nederland
Nieuwe functie: Wonen
Huidige naam: Wonen onder de toren
Gebruik: Bewoners

De Sint-Bernarduskerk
Miste

Locatie: ...
Denominatie: Rooms-Katholieke kerk in Nederland
Nieuwe functie: Cultureel centrum
Gebruik: Bibliotheek, kinderopvang, multifunctionele theaterzaal, kantoren vluchtelingen, werk, consulatiefunctie, multifunctionele verenigingsruimten, horeca

Hervormde kerk
Klein Wetsinge

Locatie: Valdweg 12
Denominatie: Nederlandse Hervormde Kerk
Nieuwe functie: Café-restaurant, vergaderlocatie, expositieruimte, bioscoop, informatiepunt
Huidige naam: Natuurcentrum Klein Wetsinge

De Sint-Johannes de Doperkerk
Sprundel

Locatie: Kloosterplein 3
Denominatie: Rooms-Katholieke kerk in Nederland
Nieuwe functie: Multifunctionele accommodatie
Huidige naam: Dorpshuis de Trappes

Het doel van de herbestemmingsbijeenkomst

De Parochie Christus Koning Zundert heeft besloten om de vier kerken in de dorpen Achtmaal, Klein-Zundert, Wernhout en Rijsbergen te herbestemmen. Maas-Jacobs adviseert de parochie bij dit proces. Uw input is belangrijk, dus graag horen wij uw mening.

Doel participatie

Wat wij van u verwachten, is uw bijdrage in de vorm van suggesties of initiatieven met betrekking tot de kerk. Dit kan variëren van suggesties tot volledig uitgewerkte plannen. Bij het formuleren van uw suggestie of initiatief verzoeken wij u vriendelijk om zo concreet mogelijk te zijn en rekening te houden met de volgende aspecten:

- **Financiële haalbaarheid;**
- **Continuïteit;**
- **Het ruimtelijke aspect.**

Hoe?

U kunt uw suggestie of initiatief op de volgende manieren indienen:

- **Het formulier;**
- **Stickynotes** op de plattegronden;
- **Officiële website:** <https://www.herbestemmingchristuskoningzundert.nl/>.

Beoogde resultaat herbestemmingsbijeenkomst

Wat is de reden voor het organiseren van de herbestemmingsbijeenkomsten?

- Het creëren van **draagvlak** voor een nieuwe bestemming;
- Het kan leiden tot **nieuwe ideeën en initiatieven.**

Kaders

Maas-Jacobs en de Parochie Christus Koning Zundert beoordelen de aangeleverde ideeën en suggesties aan de hand van een aantal criteria, die hieronder globaal worden weergegeven.

Welke factoren moeten worden meegenomen bij het bepalen van de nieuwe bestemming van een kerkgebouw?

Ruimtelijk

- Monumentenstatus, de bescherming van de erfgoedwaarde van het gebouw;
- Passend in de omgeving van het kerkgebouw;
- Een bestemming die past bij/in het kerkgebouw;
- Technische haalbaarheid van het initiatief;
- Duurzaamheid van het initiatief.

Financieel

- De uitvoering van de herbestemming moet financieel haalbaar zijn;
- Het herbestemde kerkgebouw moet voldoende inkomsten genereren om de kosten te dekken van haar exploitatie- en onderhoudskosten.

Participatie

- Er moet zoveel mogelijk draagvlak zijn voor de herbestemming vanuit de gemeenschap.

Het Bisdom

- Het beleid vanuit het Bisdom stelt dat kerkgebouwen niet mogen worden herbestemd voor oneerbare doeleinden;
- De herbestemming van een kerkgebouw is altijd afhankelijk van goedkeuring van de Bisschop.

Algemene informatie kerk

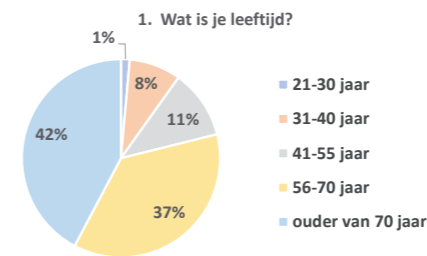

De Sint-Corneliuskerk
Achtmaal

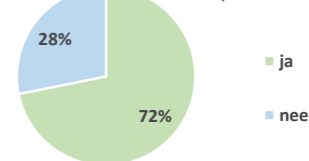
Locatie: Pastoor de Bakkerstraat 8
Bouwjaar: 1863
Architect: Petrus J. Soffers
Monumentenstatus: Rijksmonument
Eigenaar: Parochie Christus Koning Zundert

Resultaten enquête kerkvisie Achtmaal

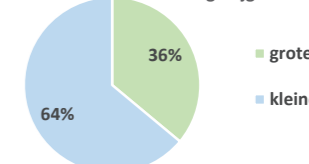
De enquête heeft plaatsgevonden gedurende de maanden oktober en november van het jaar 2021. In de gehele gemeente Zundert werd de enquête ingevuld door een totaal van 302 respondenten, wat destijds overeenkwam met 1,37% van de totale bevolking. In het bijzonder hebben 71 inwoners van Achtmaal de enquête ingevuld. Hieronder volgen enkele belangrijke resultaten uit de enquête.

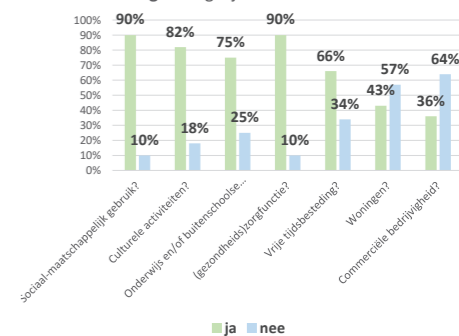
4. Vindt u dat het kerkgebouw moet blijven bestaan voor de oorspronkelijke functie (= eucharistieviering of een andere kerkelijke dienst)?

8. Wordt uw bereidheid om het kerkgebouw financieel te ondersteunen groter of kleiner als het kerkgebouw (deels) een andere bestemming krijgt?

Percentages mogelijkheden andere functie

Deel met ons uw visie over de herbestemming van de kerk(en)

Voornaam+achternaam :

Adres :

E-mail adres :

Telefoonnummer :

Uw suggestie of initiatief betreft:

- Algemeen
- Sint-Cornelius kerk te Achtmaal
- Heilige Willebrorduskerk te Klein-Zundert
- Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand kerk
- Sint-Bavo kerk te Rijsbergen

Schrijf hier uw suggestie/initiatief:

Hieronder kunt u meer informatie kwijt over uw suggestie(s). Denk hierbij aan de financiering, het ruimtelijke aspect etc. en ben hier zo concreet mogelijk a.u.b.

Overige opmerkingen:

De notulen van de herbestemmingsbijeenkomst worden op

<https://www.herbestemmingchristuskoningzundert.nl/> gepubliceerd.

In verband met de privacy van persoonsgegevens zullen wij bij opmaken van het verslag, deze gegevens anonimiseren.

2. Resultaten herbestemingsbijeenkomst volledig

Hieronder treft u de resultaten aan die zijn verzameld tijdens de bijeenkomst en online, gepresenteerd in een tabel. Uit oogpunt van privacy zijn de resultaten volledig geanonimiseerd. Bovendien zijn, indien noodzakelijk, de resultaten licht aangepast om de leesbaarheid te vergroten, waarbij de essentie van de suggestie of het idee intact is gebleven.

Suggestie	Opmerkingen	Datum
Voor Achtmaal stel ik voor om appartementen te realiseren speciaal voor ouderen, gunstig gelegen in de nabijheid van de winkel en de huiskamer in het Gouwe Hart. Bovendien zou het Gouwe Hart een mogelijkheid moeten bieden om diensten te houden voor de Achtmaal-bewoners die ervoor kiezen om alleen in Achtmaal begraven te worden. Daarnaast zou de tuin achter de kerk omgevormd kunnen worden tot een rolstoel- en rollatorvriendelijk park waar mensen comfortabel kunnen zitten, eventueel met een prieel.		23-8-2023
Het voorstel omvat de ontwikkeling van seniorenappartementen, eventueel aangevuld met appartementen voor jongeren, en voorzieningen voor zorg. Bovendien zou er ruimte moeten zijn voor een praktijk voor een arts en fysiotherapeut, en wellicht ook de mogelijkheid om een sportschool te integreren.		2-10-2023
Het groene hart en de bebossing rond de kerk behouden. De kerk zelf gebruiken in een multifunctionele vorm. Denk aan vergaderruimtes, sport en sociaal.		2-10-2023
Kleinschalige ouderenzorg.	Kerk behouden voor de toekomst maar ook de tuinen behouden	2-10-2023
Ruimte om een concert te geven voor de fanfare en ruimte om afscheid te nemen van iemand. De buitenkant van de kerk zou behouden moeten blijven om de karakteristieke vorm te behouden. Daarnaast zou er rondom de kerk ruimte moeten zijn voor kleine woningen, specifiek bedoeld voor inwoners van Achtmaal, en niet toegankelijk voor mensen buiten de gemeenschap, zoals die uit Breda.	Geen disco --> uitgaansgelegenheid	2-10-2023
Een Tweede Wereldoorlogs museum zou een waardevolle toevoeging kunnen zijn, wellicht in samenwerking met het museum op de Nieuwmoerweg vanwege de beperkte ruimte daar. Het museum kan interactief zijn, met de nadruk op de periode van smokkelen vanuit de regio. Fiets- en wandelroutes langs smokkelplaatsen zouden bezoekers een historische ervaring bieden. De financiering kan komen van bezoekers, en de tuin kan dienen als gedenkplaats.		
Het idee om de geschiedenis van de kerk te integreren met het verhaal van de smokkelaars voegt een extra laag toe aan het culturele aspect van het project. Dit kan ook worden gecombineerd met een ander initiatief om de gemeenschap nog meer te verrijken.	Behoud het groene hart, maak dit toegankelijk. Eerbetoon aan kerk behouden eventueel gedenkruijme inrichten.	2-10-2023
Appartementen		2-10-2023
Appartementen		2-10-2023
Kerk gebruiken als MFA; huidige MFA ombouwen tot appartementen. Padelbanen / overige sportmogelijkheden	Kerk moet plek blijven waar mensen samen kunnen komen en ter bescherming stellen als stichting	2-10-2023
Appartementen in de kerk.		2-10-2023
Zorgcentrum (mogelijk in combinatie met de Willaert in Zundert). Bijvoorbeeld als appartementen met gemeenschappelijke ruimte en een doorsteek naar het MFA.	Het Groene hart zoveel mogelijk behouden. Eventueel enkele appartementen of woningen om het financieel mogelijk te maken.	2-10-2023

Woningen voor ouderen rondom de kerk. Ook kan de kerk een multifunctioneel centrum worden, zodat al de verschillende doelgroepen er gebruik van kunnen maken. Denk aan sportruimte, ruimte voor fysiotherapie, andere zorgverleners, jeugfaciliteit, etc.	Kijk naar de nabije omgeving en betrek die daarbij	2-10-2023
Het groter aanpakken: De twee huizen bij het MFA kopen en meenemen in het plan. De kerk multifunctioneel inrichten; sportschool, fysio, etc. Ook de pastorie zou omgebouwd kunnen worden naar twee levensloopbestendige woningen/appartementen.	Om de Pastoretuin heen bouwen en als binnentuin laten fungeren. Groter denken om het dorp in balans te brengen.	2-10-2023
Combinatie wonen en horeca (hoogwaardig) of bijvoorbeeld een supermarkt	Vanuit binnen isoleren. WTW vanuit hoog aanzuigen en laag inblazen. - Karakter tuin in stand houden (bv. De oude eiken) en er tussen een woning of 3/4. - Wonen in eigen beheer nooit zaken doen met partijen die niet keihard kunnen garanderen dat het geen achterstands gebied word, zie oude rabobank.	2-10-2023
1. Zonnepark: dak vol leggen met zonnepanelen 2. Cultuurcentrum en "lekker" MFA ombouwen naar appartementen. 3. Afscheidshuis, diensten	- Kerk zoveel mogelijk origineel houden - kleine woningen rondom de kerk.	2-10-2023
Ruimte voor horeca in combinatie met de nette buitentuin. Daarnaast mogelijk deels financieren met		
Gemeenschappelijke ruimte voor de inwoners van Achtmaal / bijeenkomsten rouw en trouw. Te gebruiken door leden (van parochiefonds) tegen onkostenvergoeding. Zakelijk te verhuren (horeca) tegen markttarief.	Samenwerking met de nachtegaal. Opbrengsten generen door enkele kleinschalige woningen in de tuin.	2-10-2023
Achter bij de zijbeuken ouderen woningen/zorgwoningen met een doorsteek naar de pastorie. Ook appartementen voor ouderen is een optie. Wel behoud van de tuin. Vooraan in de kerk een zaal voor evenementen, uitvaarten, concerten.	Eventuele aansluiten aan MFA of daar woningen van maken en van de kerk gedeelte dorpshuis. Ook voor ouderen als prikpost en dergelijke.	2-10-2023
Graag de kerk invullen als hij blijft bestaan (niet laten verloederen). Het zou een multifunctioneel gebouw moeten worden van de gemeenschap. Denk hierbij aan; verenigingen, eventueel bedrijven, horeca 2.0, afscheidshuis in de brede zin (samenkomst)	Rondom invullen voor appartementen, win/win voor iedereen. MFA verplaatsen (wordt het goedkoper)	2-10-2023
Een ruimte voor een afscheidsdienst die men nu houdt in het crematorium in de aula's en dan kan de familie in besloten kring als nog naar het crematorium.	Deze ruimte kan dan ook voor andere evenementen gebruikt en of afgehuurd worden.	2-10-2023
Dat er afscheid van iemand kan worden genomen.		2-10-2023
Woning bouw met uitbouw vleugel, zie gooreind + diverse activiteiten combinatie van bedrijfjes: restaurant, kunstgalerie, afscheidshuis, kantoren, etc.		2-10-2023
Restaurant, Markt, atelier exposities, winkeltjes	Behoud van groene hart pastorie en kerk (geen aanbouw)	2-10-2023

<p>1) Kerk / inrichting: Kerk opdelen in het middenschip, zijvleugel links en rechts. Het middenschip zoveel mogelijk in originele staat houden, echter met die verstande dat de banken en het altaar eruit gaan en met een verlichting diverse sferen creëren. Podium is reeds aanwezig. De rechter vleugel behouden als kapel, wellicht is het bestaande altaar daar te plaatsen en mensen moeten hier vrij naar binnen kunnen lopen om bv een kaarsje te kunnen branden. Linkervleugel kan voor iets anders worden bestemd, ik hoorde die avond bv een ruimte met sporttoestellen.</p> <p>2) Tuin en pastorie: in de tuin is volop ruimte om geschakelde woningen te bouwen voor bv ouderen (knarrenhofje); hierin kan de pastorie worden meegenomen om bv een of meerdere woningen in te maken. De bewoners krijgen hierdoor een gezamenlijke tuin in bruikleen die ze ook gezamenlijk kunnen onderhouden en die tevens open is voor publiek (parkje). De ingang kan via het kerkenplein en dat hoeft geen parkeerplaatsen te kosten. (herinrichten)</p> <p>3) Mogelijke financiering: Door de uitgften van bouwgrond aan particulier en/of woningcoöperatie en/of projectontwikkelaar kan er mogelijk een startkapitaal ontstaan om de kosten van inrichten en opknappen van het kerkgebouw te dekken. Daarnaast is het mss mogelijk "stakeholder" (sponsors) te zoeken in (overheid) instanties, verenigingen, bedrijven etc.</p> <p>4) Verdienmodel/Stichting: Het middenschip kan gebruikt (lees verhuurd) worden als afscheid en trouw-locatie, maar ook als feestzaal, evenementenhal, concertzaal, tentoonstellingsruimte etc. Horeca ondernemers kunnen het huren om hun klanten/gasten (tegen doorberekening) iets speciaals aan te bieden op een heel bijzonder locatie. Daarnaast zou ik de mogelijkheid aan de burgers bieden om bv vriend van de Stichting te worden voor een x bedrag in ruil voor gratis gebruik bij rouwen en trouwen van leden van het gezin. Nu betalen de parochieleden ook een jaarlijkse bijdrage (€132,00) om de kerk in stand te houden, dat moet je niet overboord gooien. Notie: Je ziet de laatste jaren steeds meer dat mensen aan huis feesten in een tent, dat is mi om de sfeer te maken niet voor de kosten, ik ben van mening dat op het moment een horecaondernemer een degelijke locatie kan aanbieden een completer plaatje aan zijn klanten kan aanbieden en dat er weer meer mensen bij de horeca zullen feesten.</p>		13-10-2023
<p>Wellicht zijn zorg appartementen een goede oplossing. Alles draait natuurlijk op de haalbaarheid van rendabiliteit .</p> <p>We hebben al een MFA waar ook suggesties in bracht zijn. Daar is helaas niets van terecht gekomen. Laat dat in dit geval niet zo uitpakken en kies voor de mening van de dorpsbewoners.</p>		9-10-2023
<p>Ik ga mee met het voorstel van de Dorpsraad. Kerkgebouw onderbrengen in een stichting (gekoppeld aan het gemeenschapshuis).Financiering kan door verhuur van het kerkgebouw en pastorie en eventueel appartementen in de voortuin en of pleintje. Gelden die nu naar het parochiefonds gaan kunnen dan naar de stichting gaan (ik betaal niet voor het parochiefonds als het niet voor Achtmaal is). Gebouw aanpassen zodat er diverse evenementen in georganiseerd kunnen worden zowel door verenigingen, particulieren, horeca. Bedrijven kunnen er vergaderen en cursussen geven. De jonge jeugd 12/16 jaar zou daar ook terecht kunnen. Afscheid van overledenen kan ook in het gebouw gebeuren. zodat niet alle belangstellenden in file naar Breda of Roosendaal moet rijden. incl. koffie tafel of iets dergelijks.</p>	<p>Overige Opmerkingen: Ik hoop dat er met de aangegeven suggesties iets gedaan wordt. En niet zoals met het gemeenschapshuis er niets mee gedaan is</p>	7-10-2023

1. Sportschool, compact 30 minuten sporten 2 a 3 keer per week om je lijf sterk te houden. Alle leeftijden kunnen hier baat bij hebben. Voorbeeld is Reloud in Oisterwijk. Ruimte beperkt, geen douche ruimte, geen bar maar puur actief bezig zijn. Kan conditie, kan afvallen, kan fitheid bevorderen, kan revalideren. Wellicht ruimte voor fysio erbij plaatsen.

2. VvV folders, activiteiten rondom het dorp. Zitje om tot rust te komen.

3. Afscheidsruimte / bezinningsruimte

Zorgappartementen in de tuin van de kerk of eventueel tegen de kerk aan gebouwd, met mogelijkheid voor zorg. Dit is dan geclusterd, dus ook aantrekkelijk voor een zorgaanbieder. Leeftijdsbestendige woningen bijbouwen in de tuin achter de woningen van de van de Berghstraat waar voorheen de Nachtegaal stond. De begraafplaats zal de komende jaren krimpen omdat er elk jaar meer graven worden geruimd dan dat er bij komen. Dan blijft er nog voldoende ruimte over als groene hart in het dorp. In het kerkgebouw, een ruimte behouden die men kan huren voor een feest, een activiteit voor het dorp of het afscheid nemen van een overledene. In de kerk een ontspanningsruimte maken voor de zorgappartementen zodat zij daar gezamenlijk een koffietje kunnen drinken, kaarten of eten. Kan de avonduren gebruikt kan worden door de parochiekerncommissie of andere verenigingen als vergaderruimte. Het is ook een mogelijkheid om het huidige MFA te verplaatsen naar de kerk, dan kunnen zij het geheel eventueel uitbaten. Door middel van bewoners, bedrijven van Achtmaal of daarbuiten, die dit financieel willen steunen en de opbrengsten van de zorgappartementen en de leeftijdsbestendige woningen moet dit financieel haalbaar zijn lijkt mij.

In de kerk worden aan beide zijden 10 appartementen gerealiseerd, met op de eerste verdieping specifieke voorzieningen voor jonge starters. In de zijbeuken wordt een trap of lift geïnstalleerd. In de voormalige altaarruimte wordt een centrale ontmoetingsplek gecreëerd voor bewoners, waar ze eventueel een kaarsje kunnen aansteken. Aan de buitenkant worden de ramen aangepast en voorzien van een inkom met een gang op de begane grond.

3. Conclusie

In en in het vervolg van de 4 gehouden herbestemmingsbijeenkomsten zijn ruim 50 ideeën/suggesties naar voren gebracht. Dit geeft aan dat de inwoners van de 4 dorpskernen een goede herbestemming van hun kerk belangrijk vinden en daar een bijdrage aan willen leveren. Dit wordt zeer op prijs gesteld door het parochiebestuur.

De ideeën zijn door MaasJacobs samen met vertegenwoordigers van het parochiebestuur en het Bisdom beoordeeld op haalbaarheid en uitvoerbaarheid. Hierbij zijn de verschillende scenario's gewogen op de aspecten:

- financiële haalbaarheid en financiële continuïteit op de langere termijn
- in stand blijven aangezicht kerkgebouw
- vervult het scenario een maatschappelijke behoefte
- leidt het scenario tot meerwaarde voor de dorpskern
- voldoet het aan de door het Bisdom gestelde voorwaarden voor herbestemming
- inschatting m.b.t. hoogte van de financiële uitkomst van de herbestemming voor de parochie

Hieruit is een eerste richting naar voren gekomen die in de komende maanden verder zal worden onderzocht en uitgewerkt in afstemming met belanghebbenden en de gemeente.

4. Vervolgtraject

Nu de ideeën, suggesties en initiatieven uit de gemeenschap zijn verzameld, is de eerstvolgende stap het toetsen van de haalbaarheid, zowel op pragmatisch als financieel vlak. Indien een herbestemming van de kerk als haalbaar wordt beoordeeld, zal er vervolgens teruggekeerd worden naar de gemeenschap om aanvullende input te verzamelen en het plan verder te optimaliseren.